

1. Sissel Bergfjord: Springer

Teksten er fra novellesamlingen Midlertidig opvartning (2020). Sissel Bergfjord (f. 1972) er dansk forfatter.

Lidt uden for Taastrup Station¹ bremses toget hårdt op. Det giver et ordentligt ryk, kvinden i cykeltøj kommer med et udbrud, det lyder som noget, et tøjdyr kunne finde på at sige, når man trykker på det. Toget holder stille. Jeg ser op fra min bog, alle i stillekupéen kigger flygtigt på hinanden. Manden i den blå kedeldragt med den arrede hud blinker, som om han har fået noget i øjet. En ung kvinde ved vinduet længst ovre i hjørnet lukker sine og sætter ørebøfferne på plads igen. Jeg kan lugte, at min sidemand, der lige er steget på toget, har røget. Jeg ser efter min cykel ude i gangarealet, posen med havemuld ligger skævt på bagagebæreren, cyklen hælder, men er ikke ved at vælte. Jeg rykker på indkøbsposen mellem mine ben, hytteosten, dåsen med tomatpuré og potten med estragon falder ud. Jeg bøjer mig og samler det hele op og lægger det tilbage i indkøbsposen, prøver at læse videre.

Vi har en meddelelse, toget holder i øjeblikket stille på grund af en personpåkørsel. Vi arbejder på at kunne køre igen så hurtigt som muligt. Vi gør opmærksom på, at udstigning fra toget uden for perronafsnittene er strengt forbudt.

Vi hører sirenerne. Flere strækker hals og kigger ud ad vinduet, grøn vegetation svajer i blæsten op ad de stejle skråninger. Manden i kedeldragten mumler højt nok til, at vi alle sammen kan høre ham.

“Kunne de ikke finde et andet sted at tage livet af sig, så de ikke skal ulejlige os andre.”

Det er lidt mærkeligt, at han taler i flertal. Den bog, jeg sidder med her i mit skød, er på en måde en ulejlighed. Den har allerede ødelagt flere dage af min sommerferie. Der er så meget blod i den. Rigtigt blod, ikke teatersplæt, rigtige menneskers historier, grusomheder og krig. Jeg mistede bevidstheden, forleden jeg var nede for at give blod. Jeg kom til at kigge efter posen med mit eget. Plonk, så faldt jeg, vågnede kort tid efter op igen og blev lagt på den samme briks, som jeg lige havde ligget på og fået suget en halv liter ud. Hvert tredje minut kom en sygeplejerske hen og så til mig. Jeg lå i en hel time og fyldte mig med kakaomælk og endnu flere chips, før jeg kunne rejse mig op igen. Jeg er sikker på, at jeg havde klaret mig, hvis jeg ikke havde læst om alt det blod. Bogen generer mig, men jeg kan ikke lade være med at læse videre i den. Jeg læser om soldaternes voldtægter af helt unge kvinder, om eksplosioner og granatchok, om kvinden, der var blevet skør, fordi hun havde mistet alle sine børn. Om havet, der blev

---

¹ Taastrup Station: S-togstation i hovedstadsområdet.

farvet rødt af blod, marinekasketterne fra de døde, der flød ovenpå. Det er en vigtig bog, jeg ville gerne have, at alle læste den, alle os i kupéen, at vi kunne være sammen om at bære den byrde, det er at skulle læse den til ende. Det gør mig trist, at manden i den blå
35 kedeldragt sikkert aldrig kommer til det.

Måske findes der to slags mennesker, og der findes to slags læsere. Dem, der gerne vil ulejliges, og dem der for alt i verden vil undgå at blive ulejliget. Hvorfor jeg gerne vil ulejliges, hvorfor jeg ligefrem føler, at jeg har brug for denne ulejlighed, ved jeg ikke.

Stillezonen ophæves af situationen. En ung fyr ringer til sit arbejde og fortæller, at
40 han er forsinket. På grund af en springer. Jeg forestiller mig, hvilket slags arbejde han har, hvorfor han møder så sent på eftermiddagen. Måske arbejder han på et bosted. Måske på en mexicansk restaurant.

Kvinden i cykeltøjet rejser sig og traver frem og tilbage ude i gangen, hun støder på min cykel, griber styret og får den i balance. Hun går op og ned ad mellemgangen,
45 banker på den nærmeste yderdør, går videre til den næste og hamrer på den, mens hun taler i telefon. Håbløst, de åbnes ved et tryk på den store knap og kan kun benyttes, når knappens grønne lys er tændt. Hendes hud er bronzefarvet af selvbruner, lårmusklerne spiller blankt, når de rammes af sollyset, der skinner ind gennem det tykke glas. Alle i min kupé rejser sig og går rundt. Kigger ud ad vinduet, prøver at åbne dørene.
50 Utålmodige, som spyfluer fanget i et aflåst sommerhus, læner de hovederne mod vinduet. En kronraget mand lader, som om han vil nikke glasset en skalle.

Jeg når at læse over tredive sider. Om de hjemvendte soldater, hjemkomsten, velkomsten, det kribler i mig. De har overlevet, det er et mirakel. De bliver genforenet med deres familier. Indtil det slår mig, at bogen er en samling af de overlevendes
55 beretninger. Alle dem, som ikke kom hjem, har ingen stemme. De værste ting, der er sket i den krig, står måske ikke engang i bogen. De døde kan ikke tale, de kan ikke svare igen, tage til genmæle over fornærmelser.

Folk sidder og syder, der er en uro, som ikke var der, mens toget bevægede sig. Det er selve denne venten. Jeg læser videre i min bog, side for side. Jeg er den eneste i
60 togvognen, der ikke venter. Jeg læser. Ser op en gang imellem, når meddelelsen bliver gentaget over højtaleren.

Vi er lukket inde, mens en person bliver pillet af skinnerne. Jeg forestiller mig, at det er en mand, men ingen af os ser resterne af det menneske. Alt det der foregår, som vi ikke kan høre eller se. Kun den utålmodige trommen af hænder og fingre mod lår, de
65 ventende passagerers suk, irritationen, det spirende raseri, desperationen, jeg kan mærke det i luften, så jeg må lægge bogen fra mig, opgive at læse.

Men jeg kan ikke blive vred. Det kunne have været Gustav. Et øjeblik bliver jeg

bange for, at det er ham. Han har lige lånt penge af mig, jeg har overført en tusse på MobilePay i aftes. Han ville ikke låne penge for at tage livet af sig selv, eller ville han
70 netop det? Jeg sender ham en sms for en sikkerheds skyld, bare et *hej, gik overførslen igennem?* Bliver endnu mere nervøs, fordi han ikke svarer med det samme, men det gør han jo aldrig. Så kommer der en sms, jeg mærker blandingen af lettelse og adrenalin, indtil jeg læser den: *Hej Linda, må jeg tage Champagne med ud en tur ned til stranden med Kansas?*

75 Det er Olav, jeg svarer *ja, selvfølgelig*, tænker, at det er meget belejligt, nu jeg ikke ved, hvornår vi slipper ud af toget. For en gang skyld giver det pote at have et sæt ekstranøgler liggende hos nogen.

Halvanden time har vi ventet i toget, da det endelig sætter i bevægelse og kører mod stationen. Folk står klinet sammen i gangarealet. Dørene åbner, alle vælter ud, en hurtig
80 glidende strøm, en fælles, flydende masse. Jeg er den sidste, bakser med min cykel og min indkøbspose. Jeg ser hele min aften for mig, helt forskudt, klokken er allerede kvart i seks. Jeg kigger efter de andre passagerer, de sidste forsvinder småløbende, spreder sig i alle retninger, væk fra perronen, som var de blevet slynget ud af en centrifugal kraft.

Jeg stiller cyklen op ad huset ved siden af elmåleren, Olav er åbenbart ikke kommet
85 tilbage med hundene endnu. Jeg går en runde i haven, sådan som jeg altid gør, når jeg kommer hjem fra arbejde. Glæden over mine planter. Akelejerne stikker op alle vegne, de er for længst afblomstret og gået i frø, de breder sig og formerer sig hvert år, og rødderne er vanskelige, for ikke at sige næsten umulige at grave op, hvis ikke jeg tager dem, når planten slår spæde skud. Lilla, rosa, hvide akelejer. Og nogle høje gule
90 blomster, jeg ikke selv har plantet, som bare var her, da jeg overtog haven i sin tid, og som jeg stadig ikke kender navnet på. Jeg sætter mine indkøb ind i huset og går ud for at vande. Jeg vil blive for træt, hvis jeg gør det, efter jeg har spist. Jeg går hen til den ene vandtønde for at se, hvor meget det har nået at regne i nat. Jeg blev vækket ved tredtiden af en voldsom trommen på taget, men i morges inden jeg tog på arbejde, var
95 himlen blå og græsset kun lidt fugtigt af morgenens dug. En af grenene fra æbletræet rager næsten ned i tønden. Jeg tager vandkanden, som jeg har efterladt på jorden i går aftes, og stikker den ned under vandoverfladen i tønden. Jeg går hen til myntebedet, det står friskt og grønt. Bier og brumbasser suger pollen til sig fra honningurten, der har sået sig selv fra sidste år. Jeg går tilbage til tønden for at fylde kanden igen. Da jeg stikker
100 den ned, opdager jeg, at der flyder et dyr rundt dernede. Jeg stiller kanden fra mig og

henter den lille skovl, Mathilde bruger til at grave med, når hun er på besøg. Forsigtigt sænker jeg skovlen og får fat på dyret.

Det er et egern. Jeg lægger det på jorden foran tønden og sætter mig på knæ. Jeg bliver overrasket over mit eget udbrud, over den gråd, der følger efter. Jeg kommer til at
105 hulke, det kommer så pludseligt, så dybt nedefra.

Egernet må være faldet ned i tønden efter at have kravlet rundt i æbletræets svungne grene, og det har ikke kunnet komme op til kanten, tønden er kun lidt over halvt fyldt med regnvand. En pinefuld død har det fået på grund af min ubetænksomhed, jeg, der ellers stiller skåle med vand ud til pindsvin og harer, jeg, som næsten ikke nænner at
110 slå dræbersnegle ihjel, som lader myregange og hvepsebo være, hvis de ikke lige hænger for næsen af mig. Jeg tørrer mig om øjnene og under næsen. Egernet ser ud, som om det er frosset i et spring. Ben og arme stritter ud fra kroppen, rigor mortis² er for længst indtruffet, men ud over det døde blik i det lille sorte øje, der stirrer tomt på mig, er egernet helt intakt. Den fine pels, de små poter, ørerne, halen, den smukke rødbrune
115 farve.

Jeg rejser mig, ruller egernet forsigtigt rundt på jorden ved siden af haveflisen med foden og går hen bag drivhuset og finder en af de store afsavede grene, jeg har ladet ligge vinteren over. Jeg slæber den efter mig i græsset, stikker den ned i vandtønden i en skrå vinkel.

Gulvet knaser under mine fodsåler, jeg har ikke fået vasket det i flere uger. Jeg pakker
120 indkøbene ud, lægger smør og æg og kyllingefilet i køleskabet, sætter vand over til kaffe, finder bogen og lægger den på spisebordet, tager jakken af og lader mig falde ned i lænestolen, kigger ud i haven. Jeg har stadig væk ikke hørt fra Gustav. En mejse pirker til fuglefrøene ved foderpladsen. Jeg lytter til vandets crescendo, kogepunktet, stilheden
125 udenfor. Der er mere gråd på vej, den presser sig på. Et par tårer fylder randen under mine øjne, den varme væske flyder ned langs min næse. Jeg tørrer mig i ansigtet med mit ærme. Jeg vil ikke græde mere. Jeg vil drikke en kop kaffe og gå ud og grave et hul i jorden.

---

² *rigor mortis*: dødsstivhed, dvs. den stivhed, der opstår, et stykke tid efter at døden er indtruffet.